

Kierowca w prawie

pasieka

FUNDACJA
ROZWOJU I WSPARCIA

Prawa i obowiązki kierowców w terenie zabudowanym i niezabudowanym

TEREN ZABUDOWANY VS. NIEZABUDOWANY

Teren zabudowany to obszar oznaczony odpowiednimi znakami drogowymi (D-42 „obszar zabudowany”), na którym obowiązują ściślejsze przepisy, zwłaszcza dotyczące prędkości i pierwszeństwa dla pieszych. **Poza terenem zabudowanym** (D-43 „koniec obszaru zabudowanego”) kierowcy mogą poruszać się szybciej, ale muszą zachowywać ostrożność wobec zmiennych warunków i mniejszej liczby zabezpieczeń (np. oświetlenia).

D-42

D-43

Ograniczenia prędkości

Prędkość dopuszczalna pojazdu lub zespołu pojazdów na **obszarze zabudowanym** wynosi **50 km/h** (B-33 „ograniczenie prędkości”).

B-33

Prędkość dopuszczalna pojazdu lub zespołu pojazdów w **strefie zamieszkania** wynosi **20 km/h** (D-40 „strefa zamieszkania”; D-41 „koniec strefy zamieszkania”).

D-40

D-41

Prędkość dopuszczalna poza obszarem zabudowanym

samochodu osobowego, motocykla lub samochodu ciężarowego o dopuszczalnej masie całkowitej nieprzekraczającej 3,5 t

- na **autostradzie** - **140 km/h** (D-9 „autostrada”; D-10 „koniec autostrady”).

D-9

D-10

- na **drodze ekspresowej dwujezdniowej** - **120 km/h**; na **drodze ekspresowej jednojezdniowej** oraz na **drodze dwujezdniowej co najmniej o dwóch pasach przeznaczonych dla każdego kierunku ruchu** - **100 km/h** (D-7 „droga ekspresowa”; D-8 „koniec drogi ekspresowej”).

D-7

D-8

- na **pozostałych drogach** - **90 km/h**

Prędkość dopuszczalna niektórych pojazdów z zastrzeżeniem ust. 2, wynosi:

- **ciągnik rolniczy** (również z przyczepą) - 30 km/h;
- **pojazd z urządzeniem wystającym do przodu więcej niż 1,5 m od siedzenia dla kierowcy** - 30 km/h na obszarze zabudowanym i 60 km/h poza obszarem zabudowanym;
- **motocykl (również z przyczepą), czterokołowiec i motorower**, którymi przewozi się dziecko w wieku do 7 lat - 40 km/h;
- **hulajnogi elektryczne i urządzenia transportu osobistego** - 20 km/h.

Obowiązkowe ubezpieczenie OC

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej (OC) posiadaczy pojazdów mechanicznych to jedno z podstawowych i obowiązkowych ubezpieczeń komunikacyjnych w Polsce. Jego głównym celem jest ochrona finansowa osób poszkodowanych w wypadkach drogowych spowodowanych przez właściciela lub kierowcę danego pojazdu. W praktyce oznacza to, że jeśli spowodujesz kolizję lub wypadek, to z Twojej polisy OC pokrywane są koszty szkód osobowych i majątkowych wyrządzonych innym uczestnikom ruchu.

Ubezpieczenie OC pokrywa szkody:

- **osobowe** (np. leczenie, rehabilitacja, renta, zadośćuczynienie),
- **majątkowe** (np. naprawa samochodu, zniszczona infrastruktura, uszkodzone mienie osób trzecich).

Warto zaznaczyć, że OC nie obejmuje szkód własnych sprawcy – w takim przypadku konieczne jest dodatkowe ubezpieczenie, np. autocasco (AC).

Różnice między OC i AC

Cechy	OC (Odpowiedzialność Cywilna)	AC (Autocasco)
Obowiązek posiadania	Tak – obowiązkowe	Nie – dobrowolne
Zakres ochrony	Szkody wyrządzone innym osobom	Szkody w Twoim pojeździe
Ochrona w razie winy	Pokrywa szkody spowodowane przez Ciebie	Pokrywa szkody niezależnie od winy (np. kradzież, wandalizm, żywioły)
Podstawa prawna	Ustawa o ubezpieczeniach obowiązkowych	Umowa cywilna z ubezpieczycielem
Cena	Regulowana i kontrolowana przez UFG	Zależy od zakresu, wartości auta i historii kierowcy
Brak ubezpieczenia	Kara finansowa i odpowiedzialność za szkody	Brak ochrony – ryzyko poniesienia kosztów naprawy samodzielnie
Ubezpieczony pojazd/osoba	Chroni poszkodowanego w wypadku	Chroni właściciela pojazdu
Typowe zdarzenia objęte	Wypadki, kolizje z innymi pojazdami, pieszymi, mieniem	Kradzież auta, stłuczki, pożar, grad, zalanie, akty wandalizmu

Na co zwrócić uwagę przy wyborze OC?

Choć zakres OC jest regulowany ustawowo i identyczny u każdego ubezpieczyciela, warto zwrócić uwagę na:

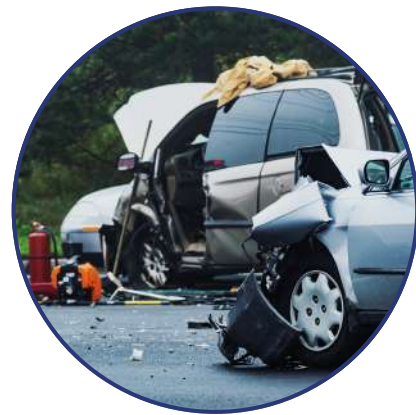
- **cenę** – polisa OC może różnić się nawet o kilkaset złotych w zależności od towarzystwa,
- **dodatki** – niektóre firmy oferują darmowe dodatki (np. assistance, holowanie, zieloną kartę),
- **warunki obsługi szkody** – opinie klientów o likwidacji szkód w danym towarzystwie mogą być pomocne.

Regres ubezpieczeniowy – kiedy ubezpieczyciel żąda zwrotu pieniędzy

Regres ubezpieczeniowy to prawo zakładu ubezpieczeń do odzyskania od sprawcy szkody (najczęściej kierowcy) pieniędzy, które wypłacił poszkodowanemu w ramach polisy OC. Choć normalnie to ubezpieczyciel przejmuje na siebie finansową odpowiedzialność, w pewnych sytuacjach może „cofnąć” swoją ochronę. Ubezpieczyciel może żądać zwrotu pieniędzy, jeśli:

- prowadziłeś po alkoholu,
- nie miałeś prawa jazdy,
- uciekłeś z miejsca wypadku,
- działałeś celowo lub rażąco nieostrożnie,
- pozostawiłeś kluczyki w skradzionym aucie.

Spór z ubezpieczycielem – co robić?

Choć większość spraw związanych z ubezpieczeniami komunikacyjnymi przebiega sprawnie, czasem zdarza się, że poszkodowany lub ubezpieczony nie zgadza się z decyzją towarzystwa ubezpieczeniowego. Może chodzić o zaniżoną kwotę odszkodowania, odmowę wypłaty lub opóźnienia w likwidacji szkody. W takich sytuacjach warto wiedzieć, jak skutecznie dochodzić swoich praw.

NAJCZĘSTSZE PRZYCZYNY SPORU Z UBEZPIECZYCIELEM

- zaniżona wycena szkody (np. niskie stawki za roboczogodzinę lub części zamienne),
- odmowa wypłaty odszkodowania (np. przez błędną interpretację przepisów),
- opóźnienia w rozpatrzeniu szkody lub wypłacie środków,
- spór o winę w wypadku,
- rozbieżności w interpretacji ogólnych warunków ubezpieczenia (OWU).

Kolizja i wypadek – co robić?

W stresującej sytuacji drogowej warto działać spokojnie i zgodnie z procedurami:

- **Zatrzymaj pojazd i włącz światła awaryjne** – zabezpiecz miejsce zdarzenia trójkątem ostrzegawczym.
- **Sprawdź, czy ktoś potrzebuje pomocy** – jeśli są ranni, natychmiast zadzwoń na 112 i udziel pierwszej pomocy.
- **Oceń zdarzenie:**
 - Kolizja – tylko szkody materialne, brak ofiar, można spisać oświadczenie.
 - Wypadek – są ranni lub ofiary śmiertelne, obowiązkowo wezwij policję.
- **Sporządź dokumentację** – oświadczenie o zdarzeniu (dane, opis, szkic, zdjęcia) lub notatka policyjna.
- **Zbierz dane świadków** i wykonaj zdjęcia miejsca zdarzenia, pojazdów, znaków, śladów hamowania.
- **Zgłoś szkodę do ubezpieczyciela** – najlepiej w ciągu 7 dni, przez formularz online, telefon lub aplikację.

Jak chronić swoje prawa jako kierowca?

Aby skutecznie bronić swoich interesów na drodze, warto pamiętać o kilku zasadach:

- **Miej aktualne dokumenty:** prawo jazdy, ważne OC, badanie techniczne i dowód rejestracyjny (także w mObywatelu).
- **Wybieraj ubezpieczenia świadomie** – rozważ AC, assistance i NNW, nie kieruj się wyłącznie ceną.
- **Dokumentuj każde zdarzenie:** zdjęcia, oświadczenia, nagrania z wideorejestratora – nawet przy drobnej kolizji.
- **Znaj swoje prawa:** możesz odmówić podpisania niekorzystnych dokumentów, wezwać policję, odwołać się od decyzji ubezpieczyciela.
- **Działaj szybko:** zgłaszaj szkody w terminie (zwykle do 7 dni), przechowuj wszystkie dokumenty.
- **W razie sporu** – skorzystaj z pomocy Rzecznika Finansowego, kancelarii lub złóż reklamację do ubezpieczyciela.

BIBLIOGRAFIA

PODSTAWY PRAWNE

1. Ustawa z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, UFG i PBUK (Dz.U. 2003 nr 124 poz. 1152, z późn. zm.)
2. Ustawa o ubezpieczeniach obowiązkowych, UFG i PBUK
3. Prawo o ruchu drogowym (Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r.) (Dz.U. 1997 nr 98 poz. 602, z późn. zm.)
4. Ustawa z dnia 5 sierpnia 2015 r. o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i Rzeczniku Finansowym (Dz.U. 2015 poz. 1348)
5. Kodeks cywilny (Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r.) (Dz.U. 1964 nr 16 poz. 93, z późn. zm.)
6. Kodeks postępowania cywilnego (Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r.) (Dz.U. 1964 nr 43 poz. 296, z późn. zm.)
7. Prawo o ruchu drogowym

ŹRÓDŁA INTERNETOWE

1. Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny (UFG)
 - www.ufg.pl
2. Rzecznik Finansowy
 - www.rf.gov.pl
3. Serwis ISAP (Internetowy System Aktów Prawnych)
 - isap.sejm.gov.pl

NIEODPŁATNE USŁUGI
- POMOC PRAWNA
- PORADY OBYWATELSKIE
- MEDIACJA

Ministerstwo
Sprawiedliwości